

Asia: VN/31178/2023

Kansallinen liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfraohjelma

Lausunnonantajan lausunto

Tieliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfran ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

Ohjelmassa on selkeästi kuvattu ja analysoitu nykytilanne, lisäksi arviot tulevasta kehityksestä ovat realistiset. Ohjelmassa on tunnistettu oikeat haasteet tulevan kehityksen kannalta, muun muassa autojen kalustokannan uusiutumisen hidastuminen sekä uusien käyttövoimien saatavuus ja hinta.

Jakeluinfran rakentaminen vaatii kuitenkin vielä paljon tarkempaa suunnittelua, että saavutetaan eri käyttövoimille riittävän laaja ja kattava verkko (ei jää ns. katvealueita). Rakentaminen tulee myös vaatimaan merkittävää rahoitusta tulevaisuudessa.

Huomionarvioista on myös huoltovarmuuden varmistaminen eri tilanteissa ja eri käyttövoimille.

Tieliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

Ohjelmassa on hyvin kuvattu ja perusteltu tavoitteet ja toimenpiteet. Toimenpiteiden osalta on myös määritelty vastuutaho. Kunnille on myös muutamia toimenpiteitä esitetty vastuulle.

Lappeenrannan kaupunki katsoo, että jakeluinfran rakentaminen julkiselle/yleiselle alueella (esimerkiksi kadunvarteen) pitäisi olla markkinaehtoista. Muilta osin kaupungilla ei ole huomautettavaa esitettyihin vastuisiin.

Rautatieliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfran ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

Ohjelmassa on selkeästi kuvattu ja analysoitu nykytilanne. Rautatiet ovat jo pääosin hyvin sähköistetty, ja sähköistykseen lisäämisellä päästään hyvin asetettuihin tavoitteisiin. Tulevaisuuden haasteena rautatien puolella on muiden käyttövoimien mahdollistaminen ja niiden huomioiminen jo kalustohankinnoissa.

Rautatieliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

Ohjelmassa on hyvin kuvattu ja perusteltu tavoitteet ja toimenpiteet. Toimenpiteiden osalta on myös määritelty vastuutaho. Lappeenrannan kaupungilla ei ole huomautettavaa näihin.

Lentoliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfran ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

Ei lausuttavaa

Lentoliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

Ei lausuttavaa

Meri- ja sisävesiliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfran ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

Ohjelmassa on selkeästi kuvattu ja analysoitu nykytilanne.

Uiton määrä tulee kasvamaan myös tulevina vuosina kaluston ja henkilöstön saatavuuden rajoissa. Uiton kalustoa pyritään uusimaan lähinnä vanhoja korjaamalla. Uusien uiton apualusten tarve olisi 10-15 kpl, mutta uuden sukupolven alusten investointikustannukset operaattoreille ovat korkeat ja rajoittavat investointeja. Henkilöstöpulaan tulee etsiä ratkaisuja yhdessä tulevaisuudessa.

Alusliikenteen kasvua ja siirtymää vaihtoehtoisiin polttoaineisiin rajoittaa nykyinen aluskapasiteetti (2 Saimaa-luokan alusta). Uusien alusten tulee olla monikäyttöisiä, vähäpäästöisiä ja polttoaineratkaisun joustava sekä ottaa huomioon polttoaineiden saatavuus alusten toimintaympäristössä. Lisäksi alusten tulee olla jääluokiteltuja, jotta liikennöintikausi saadaan mahdollisimman pitkäksi, mielellään ympärivuotiseksi. Tämä puolestaan edellyttää ratkaisua myös jäänmurtokaluston saatavuuteen Saimaalla. Mahdollisia rahoitus- ja tuki-instrumentteja tullee järjestää toimijoille aluskannan uudistamisen vauhdittamiseksi, koska varustamoiden investointikyky on rajoitettu.

Investointeja maasähkön syöttöön suunnitellaan TEN-T kattavan verkon satamissa Lappeenrannan Mustolassa ja Joensuussa TEN-T-verkon vaatimusten mukaisesti. Investointien suunnittelussa otetaan huomioon työkoneiden ja muun raskaan liikenteen latausinfra tarpeet. Investointien rahoitukseen tulisi saada tukea, jotta ne onnistuvat.

Meri- ja sisävesiliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

Ohjelmassa on hyvin kuvattu ja perusteltu tavoitteet ja toimenpiteet. Toimenpiteiden osalta on myös määritelty vastuutaho. Lappeenrannan kaupunki katsoo, että tavoite V5 tulisi huomioida että, uudet vähäpäästöiset, jäävahvistetut alukset ja jäänmurto ovat oleellisia tavoitteita myös Vuoksen vesistöalueella ja Saimaalla, jotta sisävesiliikenteen toimintaedellytykset kehittyvät positiivisesti ja sisävesiliikenne pystyy tarjoamaan ympärivuotisen vaihtoehdon metsä- ja muun teollisuuden kuljetustarpeisiin.

Muita huomioita ohjelmasta:

Ohjelman lähtökohta on, että suomeen saadaan rakennettua kattava jakeluinfraverkosto TEN-T verkon varrelle. Kuitenkin liikenteestä iso osa liikennöi TEN-T verkon ulkopuolella, joten tärkeintä olisi saada rakennettua riittävän laaja verkko vaihtoehtoisille käyttövoimille mikä palvelee käyttäjiä myös TEN-T verkon ulkopuolella.

Kaupunki pitää hyvänä, että ohjelmaan on nostettu esille, että jakeluinfra-asetuksen mukaan naapurijäsenvaltioiden on myös varmistettava, ettei sähkön latausinfra ja vedyn jakelun asetuksessa määritettyjä enimmäisetäisyyksiä ylitetä TEN-T-ydinverkon ja kattavan TEN-T-verkon rajat ylittävillä osuuksilla. Suomi tekee vahvaa yhteistyötä pohjoismaiden kanssa, mutta Lappeenrannan kaupunki haluaa nostaa esille, että on huolissaan Kaakkois- ja Itä-Suomen tilanteesta maailman poliittisen tilanteen vuoksi.

Sähkön hyödyntäminen vaihtoehtoisena käyttövoimana tulee tulevaisuudessa lisääntymään merkittävästi ja raskaampi kalusto vaatii suuret tehot. On todella tärkeä varmistua, että Suomen sähköverkon kapasiteetti on riittävä ja kestävä ns. virtapiikit tulevaisuudessa.

Lappeenrannan kaupunki toteaa, että uusien käyttövoimien jakeluun eri liikennemuodoille liittyy huomattavia synergioiden mahdollisuuksia liikenteen solmukohdissa ja liityntäpisteissä. Panostamalla näihin yhtymäkohtiin voidaan saada kustannustehokkaasti rakennettua vaihtoehtoista jakeluinfraa, joka saavuttaa monet käyttäjät.

Hirvonen Olli

Lappeenrannan kaupunki - Kaupunkikehitys toimiala, toimialajohtaja vs. Olli
Hirvonen